At rejse er at udlede

AT REJSE ER AT LEVE, skrev H.C. Andersen engang, og i dag har vi mulighed for at opleve eventyr i selv de fjerneste afkroge af verdenen, spise ananas fra Brasilien og købe tøj fra Indien. Vi rejser på ferie, tager på arbejde og fragter varer rundt i hele verden hver dag. Og derfor er det ikke underligt, at transport af varer og personer står for 15 % af verdens samlede CO2-udledning - i hvertfald indtil vi får opfundet CO2-frie transportformer.

Udledning pr. km pr. person

Fly
197 gram CO2 pr. km
Benzinbil
135 gram CO2 pr. km
Bus
38 gram CO2 pr. Km
Tog
10 gram CO2 pr. Km

Biler

Fart, frihed og status har gjort bilen meget populær op gennem 1900-tallet. Friheden er stadig væsentlig, og en bil gør hverdagen nemmere for mange - især i landområder, hvor der er langt mellem byerne. I 2022 kørte 2,8 millioner personbiler rundt på de danske veje. Heraf var 95.300 elbiler. Danmark har et mål om 1 million grønne biler inden 2030 - hybridbiler tæller med i dette regnskab.

Elbil

Den første elbil blev opfundet i 1830'erne, og i 1884 blev de første elbiler med genopladelige batterier masseproduceret ca. to år før den første kommercielle benzinbil. I slutningen af 1800-tallet var elbiler lige så udbredte som benzin- og dampbiler.

Elbiler udleder i løbet af sin levetid kun en tredjedel af en fossildrevet bil, selvom produktionen af batteriet udleder meget. Når el-bilen har kørt 50.000 km er udledningen tjent hjem.

Vidste du...

- at efter elbilen er kommet på markedet er rækkevideangst blevet meget mere udbredt . Her er bilisten bange for ikke at kunne nå sin destination med den mængde el, der er på bilen?

Hvad kan du gøre:

- Tag cyklen
- Brug offentlig transport
- Kør el-bil
- Kør flere i samme bil og benyt delebilsordninger
- Stop sjat-flyvning og bliv bevidst om hvorfor, hvornår og hvorhen du vælger at flyve

Sport

Formel 1 er en klimabelastende sport, hvilket er årsagen til, at den 7 x verdensmester Lewis Hamilton forsøger at leve et CO2-neutralt liv som privatperson. Blandt andet er han blevet veganer og kører elbil i privaten.

Højt at flyve

I Danmark kommer der ca. 18 millioner rejsende gennem vores lufthavne om året, og på verdensplan udleder flytrafikken 800 millioner tons CO2. Den samlede udledning fra flyvning er således på højde med Tyskland, England og Frankrigs udledning tilsammen. I Danmark går 77 % af flyvningerne til ferier, 23 % går til forretningsrejser. I Danmark forventer man at kunne flyve alle indenrigsruter på grønt brændstof inden 2030. Oprindeligt skulle det finansieres med en flyafgift på 13 kr. ekstra pr. billet. SMV-regeringen har hævet det til 100 kr. ekstra pr. billet.

Flyv på kolort

Der forskes i at lave kolort og bioaffald om til klimavenlig flybrændstof. I en kemisk process, hvor man tilsætter brint og CO2, kan man danne kulbrinter, der findes i flybrændstof. Det er dog afgørende at den brint der tilsættes produceres med sol- og vindenergi.

Offentlig transport

Tog og busser kan være en stor fordel i myldretiden, da man undgår lange bilkøer og kan komme hurtigere frem. Derudover har man frie hænder i transporttiden til arbejde, til at lytte til musik og tjekke sociale medier. Og så udleder du 13 gange mindre CO2, end hvis du tog benzinbilen.

At bruge offentlig transport på vores ferier er også en mulighed. Interrail er fx en god måde at komme rundt i Europa på, hvor togturen gøres til en del af oplevelsen.

I Danmark foretages over 200 millioner rejser med tog og metro om året.

Transport til søs

80 % af vores handelsvarer bliver fragtet rundt i verden via skibe, og skibstransport udleder 1000 millioner ton CO2 om året. For at bremse udledningerne begynder flere nichevarer at blive fragtet med sejlskibe, ligesom man gjorde i gamle dage. Fx Kan man på restauranten NOMA i København købe vin, der er fragtet til Danmark på den måde.

Vidste du...

- at en rejse til Thailand udleder 4 ton CO2 pr. person i flyveren, hvis den er fyldt op? Og det er kun flyrejsen, altså uden pina-colada, souvenirs og ny bikini?

Luftforureningen fra fossile biler skaber både miljømæssige og sundhedsmæssige problemer. I Danmark dør ca. 4.200 mennesker hvert år af luftforurening, heraf flest i de store byer.

Opgaver

- Vælg en destination i verden og lav en beregning over, hvor lang tid, hvor mange penge og hvor meget udledning det ville koste at rejse dertil med hhv. fly, tog eller bil. Diskutér derefter for og imod de forskellige transportmetoder.
- Beregn hvor meget CO2 du udleder ved at tage i skole alt efter, om du tager toget, bussen, bilen, cyklen eller går. Hvor meget udledning kan du spare ved at tage det ene transportmiddel frem for det andet.